

## BERICHTEN VAN EEN HALVE EEUW GELEDEN

Als je een willekeurige persoon, die geïnteresseerd is in de radiobeleving en woonachtig is in Nederland, de vraag stelt welke gebeurtenis voor hem of haar op radiogebied te binnen schiet betreffende 1960, dan zal heel vaak worden genoemd dat Radio Veronica dat jaar haar eerste uitzendingen beleefde vanaf het zendschip de Borkum Riff, verankerd voor de Nederlandse kust in internationale wateren. Eerder dit jaar werd op twee manieren het '50 jarig feestje' gevierd door middel van een bijeenkomst van oud medewerkers en oud luisteraars. Een andere bijeenkomst, georganiseerd door het huidige Radio Veronica met oud medewerkers van Radio Veronica en die van de VOO, destijds de voortzetting als publieke omroep, werd een paar dagen later gehouden. Maar er gebeurde natuurlijk veel meer in ons medialandschap en ver daarbuiten. Hans Knot bekijkt met U de belangrijke en minder belangrijke ontwikkelingen van een halve eeuw geleden.

Verwacht in dit verhaal geen diepgravende achtergrondverhalen over radiostations, televisieprogramma's of interviews met betrokken personen. Ik wil slechts een groot aantal korte 'nieuwtjes van destijds' neerzetten om een beeld te geven van een halve eeuw geleden. Zo werd in januari in een persbericht bekend gemaakt dat in Amerika zich al meer dan 50.000 mensen hadden aangemeld bij de FCC, de Federal Communication Commission, om een vergunning te krijgen voor het in bezit mogen hebben en het mogen gebruiken van zogenaamde Citizen Band zendertjes, waarmee men zowel ontvangen kon als zenden. Per dag kwamen er destijds 280 aanvragen per week binnen bij de FCC. Het merendeel van de aanvragers ging, na het verkrijgen van de licentie, gebruik maken van een walkie talkie. Een woordvoerder van de FCC stelde wel dat de enorme aanwas aan licentiaanvragen de commissieleden wel tot nadenken had gezet en men overwoog om per verbinding een tijdslimiet aan te kondigen om op die manier een onnodige chaos in het etherverkeer te voorkomen.

In Frankrijk begon het jaar 1960 niet als verwacht. Regelmatig was er in het laatste kwartaal van 1959 in de toen bestaande media bekend gemaakt dat per 1 januari het tweede televisienet in Frankrijk, hoewel in een deel van het land, actief zou worden. Het feestje ging niet door daar de inwerkingtreding niet gerealiseerd kon worden vanwege financiële problemen. De Franse regering had een bedrag van 60 miljoen Fr Franken toegezegd maar op de

een of andere manier kon het geld niet op tijd vrij gemaakt worden voor de realisatie van het tweede televisienet. Wel waren er al proefuitzendingen maar die werden stopgezet op kanaal 9. De reden was dat de uitzendingen stoorden op andere uitzendingen.

In de maand januari was er een zware opstand onder gedetineerden in de gevangenis van Westherfield in de Amerikaanse staat Connecticut. Het bleek tijdens de oproer dat de gedetineerden over uitstekende communicatieapparatuur beschikten, zodat alle bewegingen van de tegenstanders, in dit geval de bewaking, vroegtijdig kon worden gesignaleerd. Nadat de opstand was onderdrukt werden in diverse cellen kleine zendertjes gevonden die gebruikt werden voor ontvangst van signalen via de transistorradios, die de gedetineerden wel in hun cel mochten hebben. De zenders waren van ultra laag vermogen waardoor het uitgezonden signaal niet buiten de gevangenis was te ontvangen.

Een land als Libanon stond in 1960 aan de ontwikkeling van de televisie. Op zeer beperkte schaal werden er uitzendingen verzorgd en voor ontvangst was men afhankelijk van televisietoestellen die dienden te worden geïmporteerd vanuit het buitenland. Begin 1960 werd bekend gemaakt dat het land in het jaar 1959 3500 toestellen had geïmporteerd en dat men hoopte dit aantal spoedig op te voeren tot 6000 exemplaren.

Waarschijnlijk zijn de ingevoerde toestellen van het merk 'Philips' geweest.

In Nederland werd in 1959 een jacht gebouwd onder de naam 'Aljazi', hetgeen een Arabisch woord is voor 'alles volmaakt'. Dit grote plezierjacht was gebouwd in opdracht van sjeik Khalifa Alkhalifa uit Bahrein. Begin 1960 werd bekend dat Philips uit Nederland niet alleen had gezorgd voor de installatie van zeer moderne zender en ontvanger voor communicatie, maar het ranke schip ook had uitgerust met de meest moderne snufjes op het gebied van stereo. Diverse radio-ontvangers en televisies waren geplaatst, waarvan een van de televisietoestellen de mogelijkheid had aangesloten te worden op een camera. De camera was draaibaar gemonteerd op het dak van de stuurhut en kon worden ingesteld middels een afstandsbediening om zo binnen in het schip de gemaakte beelden te kunnen bekijken.

Inmiddels maakte de directie van Sony in Japan bekend dat men na de ontwikkeling en het op de markt brengen van transistorradio's voor AM ontvangst, naarstig aan het werk was gegaan om andermaal een nieuw product te ontwikkelen. Met blijdschap werd kennis gegeven van het spoedig op de markt komen van de TFM 121. Het toestel was dus, naast de mogelijkheid van AM ontvangst, geheel geschikt gemaakt voor ontvangst van FM signalen. Een telescoopantenne van 7,6 cm in lengte was bevestigd aan het toestel.

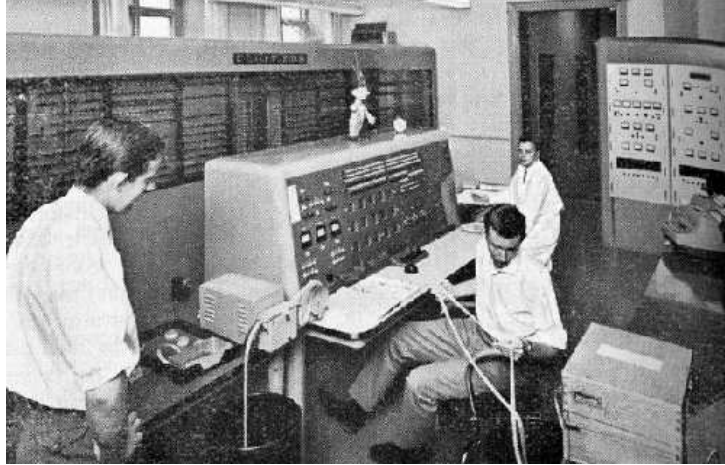
Radio Luxembourg liet haar signalen in Europa versterken door begin 1960 een nieuwe 250 kW zender in gebruik te gaan nemen. Officieel was het aan de directie van het station in The Grand Duchy toegestaan een maximaal vermogen van 100 kW te gebruiken. Dit was vastgelegd in het zogenaamde Kopenhagen frequentieplan. Maar, zoals bij vele stations destijds gebruikelijk, trok men van de regelgeving in Luxemburg niets aan. De zender werd ingezet voor de uitzendingen op de '208' en was opgesteld in het zendercentrum te Junglister. Het station dat in 1933 al via de lange golf te beluisteren was, gebruikte in 1960 ook een nieuwe zender voor de lange golf uitzendingen, dat met een vermogen van liefst 700 kW.



Junglister zendstation

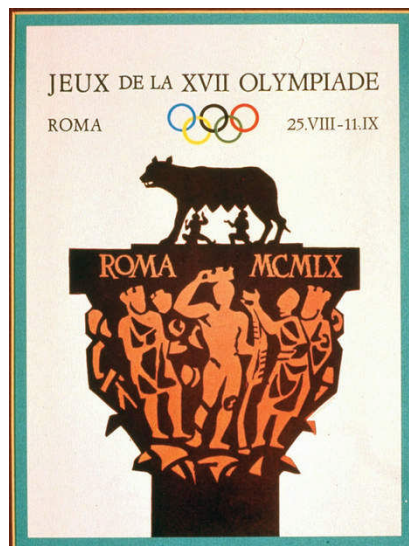
De Europese Omroep Unie (Union Internationale de Radiodiffusion European ) maakte in februari bekend dat men weer uitbreiding had gekregen van deelnemende landen binnen het verbond. Volgens de toen recente cijfers ging het inmiddels om 26 landen die een lidmaatschap waren aangegaan binnen Europa. Tevens waren er verbanden gesloten met landen die destijds gelieerd waren aan Europese landen. Daarbij valt te denken aan Ceylon,

Australië, Congo, Burma, Ghana, Jamaica, Canada, Algerije, Nieuw Zeeland, USA en Zuid Afrika.



Centrale regelkamer EBU

Ook kwamen er cijfers naar buiten als het ging om het totaal aantal geregistreerde televisietoestellen in het toenmalige Oost Duitsland. In februari werd gemeld dat men 502.644 toestellen had geregistreerd. Het aantal luisteraars stond dat jaar in het Oostblokland op 5.432.244. Ter vergelijking kan ik melden dat in Groot Brittannië destijds al meer dan 10 miljoen kijkers waren geteld.



1960 is voor mezelf het jaar dat er voor de eerste keer intensief werd gekeken naar de Olympische Spelen, hoewel een groot deel bestond uit zogenaamde Tele Recording. Dat betekende dat verslaggeving op recorders werd vastgelegd en vervolgens de opgenomen beelden per vliegtuig werden verspreid naar de verschillende landen voor uitzending. En zo zag ik de prachtige prestaties van bijvoorbeeld Wilma Rudolph in het atletiekstadion van Rome in zwart wit op onze Erres televisie voorbijkomen. In het Olympisch dorp was men voor die tijd goed uitgerust. Echt, niet lachen, want er waren 200 radio en 150 televisietoestellen geïnstalleerd waardoor sporters, organisatiepersoneel en journalisten gezamenlijk op verschillende plekken konden luisteren en kijken. Op die manier kon men de wedstrijden, die op 20 verschillende plekken werden gehouden, volgen op toestellen van onze eigen Philips, waarmee een levering- en sponsorcontract was getekend.



Wilma Rudolph

Velen zullen vreemd kijken bij het lezen van het volgende bericht want de FCC meldde in 1960 dat in bergachtige gebieden in het westen van Amerika bijna duizend clandestiene satellietzendentjes ingezet waren om kleine plaatsen, in de dalen, waar rechtstreekse ontvangst van televisiesignalen onmogelijk was, toch de signalen van de televisiezender actief in de directe omgeving, ontvangbaar te maken. Eigenlijk had het woord 'satellietzendentje' echter niets te maken met de latere satellieten. Nee, het waren miniaturzenders die ingezet werden op hoge punten om het signaal van het televisiestation te ontvangen en vervolgens het signaal uit te zenden op een ander televisiekanaal dan waarop men het signaal had ontvangen.

Maar echt vreemd was bovenstaand bericht niet, want er werd al volop gesproken over de mogelijkheden in de toekomst een wereldwijd radiocommunicatie en misschien wel televisienet op te zetten door het gebruik van satellieten. Diverse comités hadden zich in Amerika er al over gebogen en er waren alvast twee conclusies getrokken. De industrie zou in staat zijn de nodige goederen te leveren voor de benodigde installaties. Financiën zouden in eerste instantie worden beschikbaar gesteld door de regering, waarna ook de industrie zou gaan bijdragen. Wel werd er gesteld dat het op den duur een kwestie van particuliere investering diende te worden, om het net uit te breiden. Woordvoerders van de NASA en de Industrie, die vele malen vergaderden, kwamen met de mededeling dat het exploiteren van satellieten voor radio- en televisiecommunicatie op afstand, in de toekomst zeer rendabel zou worden, maar dat vooraf zeer grote financiële injecties in het programma dienden te worden gestoken. Technisch gezien had men ook al een idee, namelijk het lanceren van 24 plasticke satellieten die zodanig in een baan rond de aarde zouden worden gebracht waardoor instabiele trajecten konden worden gedekt. Een financieel plaatje voor dit project was ook al gemaakt en men dacht dat 15 tot 20 miljoen dollars voorlopig voldoende zou zijn voor realisatie. Verder dacht men nog enkele miljoenen nodig te hebben voor de gebouwen die gebruikt dienden te worden voor transmissie en ontvangst. De satellieten zouden een positie op 1600 kilometer van de aarde dienen te krijgen. Wel, het heeft nog meer dan twee decennia geduurd voordat echte satellietradio een kans kreeg en overdracht van televisiebeelden werd in de jaren zestig nog gerealiseerd. Dit echter alles met investering van veel hogere bedragen dan eerder werd voorspeld.

Het volgende bericht zou anno 2010 de kranten niet meer halen omdat de genoemde activiteit destijds in 1960 wel opmerkelijk was maar door de voortschrijdende techniek al lang is achterhaald. In West Duitsland werd op Baumberge, ten westen van Münster, een nieuwe UFV-TV zender in gebruik genomen door de West Deutsche Rundfunk. Het signaal was te ontvangen op kanaal 18. Eerst werd de zender met laagvermogen geactiveerd en nadat een nieuwe zendmast, met een hoogte van 150 meter, was geïnstalleerd, werd het uitgaand vermogen van de televisiezender in de zomer van 1960 opgevoerd tot 250 kW.

1960 was trouwens ook het jaar dat er met de bouw van een zenderparkje werd begonnen in het in noord westen van West Duitsland gelegen Aurich. De Norddeutscher Rundfunk had opdracht gegeven tot aankoop van een terrein om daar de zender met een vermogen van 100 kW en een zendmast kon worden geplaatst. De zender kwam ter vervanging van de uitzendingen via een zender in Oldenburg. Tenminste voor een deel van de bewoners van Ost Friesland en ook die van het eiland Borkum. In de herfst van 1960 werden de eerste testen uitgevoerd. In een deel van de provincies Groningen en Drenthe kon vervolgens, door middel van het installeren van een extra antenne, het signaal onder goede omstandigheden ook worden gevolgd. Wel diende er dan een tweede antenne te worden aangeschaft, die in dezelfde mast werd bevestigd als de ontvangstantenne voor de signalen van Nederland. In Groningen was er een aantal zaken waar men deze materialen kon kopen, zoals Firma Barth de Ridder op de Westerkade; Okaphone in de Oude Ebbingestraat en bij Crescendo Radio in de Zwanestraat.

**„CRESCENDO” RADIO**  
Zwanestraat 24 - Tel. (05900) 28890 - Giro 852778  
GRONINGEN

**Voor elck wat wils!**

**ANTENNES:** TV antenne Sonim, kanaal 6, 4 elemente ..... / 19.75  
TV antenne Sonim, kanaal 2, 3 elemente ..... / 42.95  
FM antenne, zeer robuuste, solide uitvoering (10 mm doorsnede)  
compleet met bevestigingsbeugel, 2 jaar garantie ..... / 4.95

**POTENTIOMETERS:** Philips, zonder schakelaar  
300 ohm, 1 k, 2 k, 5 k, 10 k, 50 k, 100 k, 350 k, 0.2 + 0.2 M, 0.5 M, 2 + 0.2 M.  
Per stuk 80 ct. - 5 stuks / 3.75 - 10 stuks / 7.- - 25 stuks / 16.25 - 50 stuks / 30.-

**FITTINGEN:** Mignon bakeliet, 20 ct. per stuk.

**BUISHOUDERS:** Pertinax sleutelbuisshouders 10 ct. per stuk.

**ZEKERINGHOUDERS:** Belling & Lee paneelzekeringshouders, bijzonder mooie en zware uitvoering, per stuk 75 ct.

**BLOKCONDENSATOREN:** 1 µF 200 V .... 55 ct. - 1 µF 125 V .... 50 ct.

**GELIJKRICHTCELLEN:** Siemens, brug 250 V 150 mA ..... / 5.55

**M.F. TRANSFORMATOREN:** 118 kHz, per stel 98 ct.

**DOORVOERCONDENSATOREN:** 2000 pF, per stuk 15 ct.

**ENTREES:** met enkel plaatje pertinax, per stuk 9 ct., per 10 stuks 85 ct., per 50 stuks / 4.- per 100 stuks / 7.50.

**VITROHM WEERSTANDEN:** 200 Ω 1 W in zakje van 5 stuks ..... 30 ct.  
15000 Ω 1 W in zakje van 10 stuks ..... 50 ct.

**LITZEDRAAD:** zeer soepel, per bos van 100 meter ..... / 1.85

**WASMACHINES:** Vooraanstaand, zeer bekend merk, 40 liter inhoud, uitgevoerd met 1/2 pk. Walco combinatie, zgn. snelwasmachine, met gesloten aandrijfsysteem; crème emaille, met wringersteun en lijdshakelaar, 2 jaar garantie ..... / 145.-

**SCHERAPPARAAT TASJES:** Schitterende uitvoering in de kleuren bordeauxrood, diepzwart, velogrijs, donkergroen, zilvergrijs en beige-grijs. Gemaakt van dubbel gestikt zeer zwaar plastic autoadoek met zeer fijn werkje, eerste klas ritssluiting op linnen, per stuk ..... / 1.95

**TWINLEAD:** zwart en transparant 300 Ω, per meter .... 17 ct.

**PHILIPS UITGANGSTRANSFORMATOREN:** primair 7000 Ω, sec. 5 Ω, vermogen 6 watt, geschikt voor EL84, per stuk ..... / 1.95

**ELCO'S:** 2 × 8 µF, 350/385 V / 1.55 - 24 + 8 µF 350 V / 1.55 - 16+32 µF 350/385 V / 1.55

**MICROFOONSTANDAARD:** tafelmodel .... / 1.98

**DOORVOER ISOLATOREN,** doorslagspanning 2500 V ..... / 0.75

**RONETTE PICKUP ARM** Fonofluid, zonder element ..... / 5.95

**ZAKLANTAARNS:** Chroom, babystaaf / 0.49  
Plastiek, twee cellen / 0.98, in rood, groen en blauw

**HOOFDTELEFOONS:** 2 × 2000 Ω, zeer goed merk, Royal ..... / 4.95

**RECORDERSPOELN:** 8 en 10 cm Ø, per stuk / 0.98

**ZAAGBEUGELS:** met rood houten heft, zonder zaag ..... 25 ct.

**HANDY RADIOTAFELS,** donker en licht / 17.25

**TV TAFELS:** middelbruin, hebben onderblad en draaibaar bovenblad, ook geschikt voor 53 cm TV apparaten ..... / 39.75

**RECORDER TAPE:** merk Sonic tape, 260 m band, 15 cm Ø ..... / 5.95

Met stereo werd al volop geëxperimenteerd en werd veelal gezien als een grotere uitvinding dan die van de radio zo'n vier decennia eerder. In maart 1960 brak bij ons het bericht door dat in Amerika werd geëxperimenteerd

met het ontwikkelen van een band-afspeler van stereo-opnamen. Deze vonden plaats in de fabriek van Minnesota Mining Manufacturing Comp., bij ons ondermeer bekend van de Scotch tapes. Het onderzoek vond plaats in samenwerking met CBS Labs. Men had daartoe een soort van cassette afspeelapparaat geconstrueerd, waarbij het mogelijk was een groot aantal cassettes automatisch achter elkaar af te spelen. Denk aan het effect van het achter elkaar draaien van grammofoonplaten in een jukebox. Terugspoelen van de banden gebeurde, tijdens dit experiment, zonder menselijk ingrijpen. Daadwerkelijk tot invoering van dit systeem is het nooit gekomen.



**„Scotch” tape's 150**  
polyester drager

Moet de band weerbestendig zijn en wenst u extra speeltijd, kies dan „Scotch” tape 150. Deze band is bijzonder geschikt voor opnamen buitenshuis en is ongevoelig voor temperatuur- en vochtigheidsschommelingen. De sterke polyester drager biedt u 50% meer speeltijd, terwijl de nieuwe oxyde laag registratie van zeer hoge frequenties toelaat zonder vervorming.

Verkrijgbaar in de lengten:  
274 meter (900 ft),  
en 548 meter (1800 ft.)

388 meter (1275 ft.,  
speciaal voor  
Grundig apparaten)

PRODUCT OF  
**3M**  
COMPANY  
RESEARCH

Reg. Trademark  
**SCOTCH**  
BRAND

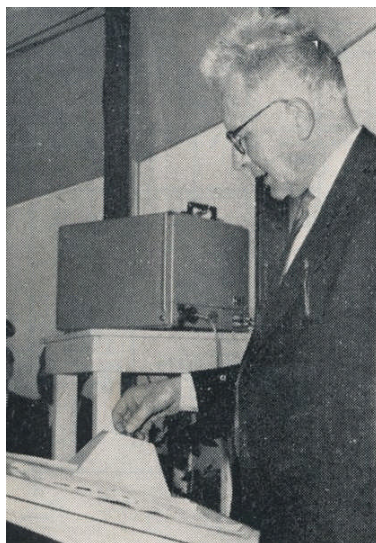
Importeur:  
INELCO - HOLLAND N.V.  
Bilderijkade 109,  
Amsterdam-W.

De wereldwijd bekende firma Sony stond in 1960 nog redelijk onderaan het radiofirmament in Europa. Uiteraard werd de Aziatische markt behoorlijk beheerst maar in Europa waren merken als Grundig en Philips de absolute marktbeheersers. De Japanse directie legde een aantal werkbezoeken aan Europa af en men kwam tot de conclusie dat het beste een eigen fabriek voor de productie van radio en televisies in Europa kon komen. Men vond uiteindelijk een geschikte plek in het Ierse Shannon. In januari 1966 werd het bedrijf, waar 100 medewerkers waren aangesteld, al weer gesloten. Productie op de Aziatische markt bleek aanzienlijk goedkoper te zijn. Per maand werden er in die periode ondermeer ongeveer 3000 radio's geproduceerd. Wel was het een voordeel dat de export van toestellen binnen Europa goedkoper was dan het vervoer vanuit Japan.





Op 10 mei 1960 werd de installatie in de zendmast, opgesteld in het Drentse Smilde, officieel geactiveerd. Hierdoor werd het voor de bewoners in Noord Nederland eindelijk mogelijk op een redelijke ontvangst te rekenen als het ging om de programma's uitgezonden via Nederland. Het enige televisienet dat destijds actief was. Eigenlijk was in 1959 de mast, met een hoogte van 303,5 meter, al in gebruik genomen maar konden alle technische zaken niet optimaal worden afgerond. De constructie was opgebouwd uit beton en staal en staat eigenlijk in Hoogersmilde, dat destijds onder de gemeente Smilde viel. Het onderste deel is 82 meter hoog en is gemaakt van gewapend beton. Daarbovenop werd een stalen toren gebouwd. Aan het hoogste deel van deze stalen mast zijn de radio en televisie zendantennes gemonteerd. In het bovenste deel van de betonnen toren bevinden zich de ruimtes waarin de radio en TV zendapparatuur is opgesteld. De zogenaamde zendereindtrappen zijn met coax kabels verbonden met de zendantennes.

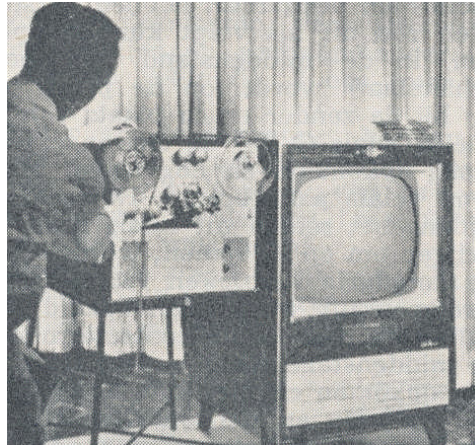


## Druk op de knop opening TV toren Smilde

Deze toren is met een aantal tuikabels verankerd. In tegenstelling tot bijvoorbeeld de mast in Markelo was er op de televisietoren in Smilde geen ruimte ingericht voor FM zenders en antennes. Voor de verspreiding van die signalen waren er in Irnsum en Hoogezand speciale zendmasten gebouwd. De officiële opening in Smilde vond plaats in aanwezigheid van leden van de Radoraad, Nozema, PTT en NTS en werd verricht door de commissaris van de Koningin in Drenthe en er volgde een speciale uitzending met tal van activiteiten vanuit Zuidlaren, verzorgd door medewerkers van de Regionale Omroep voor Noord en Oost, de RONO.

Opmerkelijk als het gaat om technische nieuwtjes in het jaar 1960 is de mededeling dat Grundig bij de nieuwste televisieontvangers een heel kleine afstandsbediening leverde waarmee zowel het volume van het geluid als wel de helderheid kon worden geregeld. Met een derde knop op de afstandsbediening kon een ander kanaal worden gekozen. Hoewel dit laatste bijna niet tot nauwelijks mogelijk was, daar er maar een kanaal te ontvangen was. Het zou jaren duren alvorens een geavanceerde versie op de markt zou komen. In Amerika was tegelijkertijd het eerste experiment geweest met kleurentelevisie. Een zogenaamd dummy apparaat voor magnetische registratie van televisiebeelden werd geleverd aan de Japanse nationale televisie maatschappij NHK.

In het mei nummer van Radio Bulletin stond een heel klein fotootje afgedrukt waarop het toekomstbeeld werd getoond. Het ging om een afbeelding van een RCA televisie met daarnaast een grote spoelenrecorder, waarmee de mogelijkheid geschapen was op experimentele wijze in de huiskamer bepaalde televisieprogramma's vast te leggen om die op een later begeerd tijdstip af te kijken. Een woordvoerder van RCA verklaarde zelfs dat men in gedachten had opgenomen programma's te gaan dupliceren waardoor ze eventueel in de verhuur zouden kunnen in de toenmalige toekomst. Wel werd opgemerkt dat het nog vele jaren zou duren alvorens de consument een dergelijke beeldrecorder kon bekostigen. Zelfs de toen bestaande omroepverenigingen in Nederland maakten duidelijk dat het nog veel te duur was om dergelijke apparaten te gaan inzetten.



### RCA Video experiment

In de maand september 1960 werd, zoals gebruikelijk rond die tijd in het jaar, in Earls Court Centre in de gelijknamige wijk in Londen, de jaarlijkse Radio Show gehouden. Dit grote tentoonstellingscomplex bestaat anno 2010 nog steeds, hoewel er plannen zijn het na vele decennia te sluiten en luxe appartementen er neer te zetten. In 1960 was wel een heel rare vorm van promotie te vinden op de tentoonstelling. Een onderzoek had uitgewezen dat steeds meer radioluisteraars liever zelf muziek gingen maken dan luisteren naar de radio of hun eigen grammofoonmuziek. En dus besloten twintig verschillende leveranciers van piano's ruimte in te huren op Earls Court om hun producten tijdens de Radio Show te promoten. In totaal stonden er rond de 150 piano's opgesteld. Nergens is te vinden of de omzet in piano's in 1960 was gestegen.

De eerste plannen te komen tot lokale radio in Engeland werden ook in 1960 geopenbaard. Het idee was om in en honderdtal steden en grote plaatsen een dergelijk radiostation op te zetten, waarbij twee programma's tegelijk zouden kunnen worden uitgezonden, zonder dat daarbij de frequenties van de landelijke BBC stations zouden worden gestoord. Het idee was laagvermogen zenders in te zetten en meerdere stations ook te laten uitzenden via het bestaande draadomroepsysteem.

In augustus 1960 werd bekend dat er op dat moment, aldus een recente telling, in de VS 42,5 miljoen huishoudens over een eigen televisie beschikte, wat een groei betekende ten opzichte van dezelfde periode in 1959 van 1,2 miljoen toestellen. Een ander bericht uit de VS meldde, zonder een aantal

aan te geven, dat meer dan de helft van de in de VS verkochte transistorradio's, in het daaraan voorafgaande jaar, van Japanse makelij was. Wel werd er gemeld dat het totaal aantal verkochte radiotoestellen over de 16 miljoen exemplaren was geweest. In de Sovjet Unie kwam de productie van televisietoestellen ook goed op gang want men meldde dat in 1960 rond de 800.000 toestellen van de lopende band zouden komen, wat een stijging van 36% zou zijn ten opzichte van de productie in het jaar 1959.

Een televisiezender van 500 Watt van Philips type SB131, werd in het najaar geïnstalleerd in opdracht van Tele Curaçao op het gelijknamige eiland en tevreden was men zeker toen bleek dat de signalen ook nog eens goed waren te ontvangen op Aruba en Bonaire en er tevens ontvangstrapporten binnenkwamen vanaf het vaste land van Zuid Amerika, te weten vanuit Venezuela.

De Wereldomroep liet ook duidelijk van zich horen toen de heren van de NRU, de Nederlandse Radio Unie, met een plan kwamen waarin voorgesteld werd de programma's van de Wereldomroep niet langer te laten financieren uit de inkomsten van de kijk- en luistergelden, ook wel de omroepbijdrage genoemd, maar deze kosten te laten betalen uit een regeringspotje. Bij de Wereldomroep zag men niets in het idee daar de onafhankelijkheid van de Wereldomroep op die manier in het buitenland anders zouden worden bekeken. In ons land had in 1960 vrijwel ieder gezin een radiotoestel in het bezit, er werd zelfs gesproken over een verzadiging. Dit laatste dienen we met een korreltje zout nemen want de officiële cijfers van het Centraal Bureau voor de statistiek gaven aan dat er in ons land in 1960 2.541.000 radiotoestellen in gebruik waren. Afsluitend weten we wel beter te melden, want er kwam een enorme voorraad aan transistorradio's in de winkels die volop werden gekocht en daarmee werd ondermeer het signaal ontvangen van Radio Veronica, dat nog jaren lang ons met veel plezier radioprogramma's zou voorschotelen vanaf hun zendschip verankerd in internationale wateren op de Noordzee.

Bronnen:

[www.Radio-TV-Nederland.nl](http://www.Radio-TV-Nederland.nl)  
Radio Bulletin 29ste Jaargang  
Freewave Media Magazine Archief

Knipsel archief Hans Knot